

Î N C H E I E R E

09 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ftomovici Ina și avocatul acesteia Țurcan Petru,

în cauza civilă la cererea înaintată de Ogorodnic Elena către Ftomovici Ina cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admisă cererea de apel depusă de Ogorodnic Elena, casată hotărârea din 18 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind emisă o nouă hotărâre de admitere a acțiunii,

c o n s t a ț ă:

La 22 septembrie 2017, Ogorodnic Elena s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Ftomovici Ina cu privire la încasarea sumei restante și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii Ogorodnic Elena a indicat că, intenționând să procure un bun imobil în mun. Chișinău cu suprafața de 155,4 m.p., la 28 mai 2014, a încheiat cu Ftomovici Ina un antecontract de vânzare-cumpărare cu nr.1908, autentificat de notarul Volimbovscaia Zinaida.

La 23 septembrie 2014, părțile antecontractului au decis de comun acord să rezoluționeze antecontractul de vânzare-cumpărare nr.1908 din 28 mai 2014, cu readucerea părților la poziția inițială. Potrivit acestui acord, vânzătorul-promitent urma să restituie sumele de bani, care au fost achitate în contul prețului imobilului, iar cumpărătorul-promitent a declarat pe propria răspundere că antecontractul de vânzare-cumpărare nu a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile. Astfel, la data revocării tranzacției nominalizate, vânzătorul-promitent - Ftomovici Ina a restituit suma de 12 000 euro, fapt confirmat prin semnătura reclamantei în acord.

Însă, în vederea înstrăinării bunului imobil, la 08 februarie 2014, Ftomovici Ina a primit suma de 1000 euro, iar ulterior, la 28 mai 2014, a mai primit un avans în

suma de 12 028 euro, în total suma de 13 028 euro, însă după revocarea mutuală a tranzacției, a restituit doar suma de 12 000 euro.

Reclamanta consideră că, urmează să-i fie restituie toate sumele de bani, care au fost achitate în contul prețului, atât timp cât a confirmat prin declarație pe propria răspundere că antecontractul de vânzare-cumpărare nu a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile, ceea ce denotă că și-a executat cu bună-credință obligațiile care rezultau din acordul comun de rezoluționare a antecontractului de vânzare-cumpărare nr.1908 din 28 mai 2014.

Respectiv, reținerea nejustificată a diferenței nerestituite cu sumele achitate va constitui un exces de drepturi, care nu sunt prevăzute de lege și care nu garantează spiritul simetriei drepturilor civile egale între părțile contractante, or, în caz contrar în privința persoanei care refuză să restituie, se aplică regulile cu privire la îmbogățirea fără justă cauză.

Prin hotărârea din 18 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia 30 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de Ogorodnic Elena, casată hotărârea din 18 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă. S-a încasat de la Ftomovici Ina în beneficiul lui Ogorodnic Elena suma de 1 028 (una mie douăzeci și opt) euro, echivalent în valută națională conform cursului valutar stabilit de Banca Națională a RM la data executării hotărârii. S-au încasat de la Ftomovici Ina în beneficiul lui Ogorodnic Elena cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat achitată în prima instanță în mărime de 648 (șase sute patruzeci și opt) lei și în instanța de apel în sumă de 486 (patru sute optzeci și șase) lei, iar în total 1 134 (una mie una sută treizeci și patru) lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că delimitarea de către prima instanță a titlului banilor și clasificarea ca arvună este nejustificată, întrucât, recipisa din 08 februarie 2014 nu mai poate fi asimilată noțiunii de contract de arvună, atât timp cât nu corespunde condițiilor de formă (lipsa înțelegerii cu privire la arvună din partea lui Ogorodnic Elena). Astfel, prin prisma art. 631 alin. (1) din Codul civil, suma de 1000 euro achitată lui Ftomovici Ina de către apelantă la 08 februarie 2014 reprezintă un avans, pentru procurarea bunului imobil, avans care odată cu rezolvirea antecontractului de vânzare-cumpărare urmează a fi restituit. Or, art. 738 alin.(1) din Codul civil (în vigoare în perioada de referință) prevede expres în cazul exercitării dreptului de rezoluțiune, contractul încetează și părțile sunt eliberate de obligația de a presta, trebuind să restituie prestațiile executate și veniturile realizate. Din aceste considerente instanța de apel a apreciat ca fiind eronate argumentele intimatei referitoare la faptul că recipisa întocmită de aceasta la 08 februarie 2014 reprezintă un raport juridic distinct de cel instituit ulterior prin antecontractul din 28 mai 2014, în condițiile în care înscrisurile corespunzătoare denotă că actele respective au constituit o parte integră a unui singur raport juridic, deoarece suma încasată de intimată la 08 februarie 2014 a fost dedusă din prețul bunului în antecontractul din 28 mai 2014, astfel încât prin acesta din urmă părțile de comun acord au modificat doar data executării obligațiunilor asumate. Prin urmare, chiar și în ipoteza intimatei că suma de 1000 euro, încasată la 08 februarie 2014 ar constitui arvună, prin operarea de către părți a rezoluțiunii, părțile au acceptat efectele art. 738 alin. (1) din Codul civil privind restituirea integrală a prestațiilor.

La 05 octombrie 2020, Ftomovici Ina și avocatul acesteia Țurcan Petru au contestat cu recurs decizia din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului au invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar s-a indicat că cumpărătorul, potrivit înțelegerii părților, urma să piardă arvuna în cazul neîndeplinirii obligațiilor, respectiv cerințele reclamantei sunt neîntemeiate.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 18 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La 09 decembrie 2020, Ogorodnic Elena, prin intermediul avocatului Corceac Sorin, a depus referință la cererea de recurs, solicitând considerarea acesteia ca fiind inadmisibilă.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ftomovici Ina și avocatul acesteia Țurcan Petru este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 30 iunie 2020 și primită de avocatul Țurcan Petru la 04 august 2020 (f.d. 193). Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost expediat în adresa Curții Supreme de Justiție prin intermediul poștei electronice la 03 octombrie 2020, fiind înregistrat la 05 octombrie 2020, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind

din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Ftomovici Ina și avocatul acesteia Țurcan Petru.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ftomovici Ina și avocatul acesteia Țurcan Petru.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru